

A Diósgyőri Herman Ottó barlang-kutató csoport
félévi jelentése

Barlangtani Intézet

D - 1969 - 8.

* Könyvtára *

- 1./ Az 1969-es évben a Mexiké-völgyi barlangban nyolc turánk volt résztvevővel. A barlang eddigi hossza 170 m, a jelenleg elért mélysége 29 m. A barlang rendkívüli szépségével és páratlan színváltozattal a képződmények gazdagságával megérdemelten kapta a Cseppkő múzeum nevét. A továbbfejlesztésére minden lehetőségünk meg van, mert nagy rendszerrel van sző. Ez ugyanis a miskolc-tapolcai nagyforrás rendszeréhez tartozik, amit már a korábbi években is bebizonyítottam a szózási és festési vizsgálataimmal. Ebben a rendszerben még több ezer méter ismeretlen szá kasz van előttünk, aminek a további feltárását az itteni Bányász kutató csoporttal a Várszegi Sándorékkal fogjuk folytatni; eddig is komoly segítséget nyújtottak főleg robbantások megoldásával. Az eddigi feltárt területnek a felmérése, rajzának elkészítése folyamatban van. A fénykép felvételek készen állnak a beszámolóra, rövidesen szeretném bemutatni.
- 2./ A diósgyőri Várhegyi barlangban eddig ebben az évben négy esetben végeztünk lezárást a 80 m mélység alatt a szifonban járat rendezést végzünk. Talpszint süllyesztést kell végeznünk az északi irányba, mert a közép szakaszon összegyűlő lezivatgató víz zavarja a szifon szűk keresztmetszete miatt az átjutást a középső és alsó medence rendszerébe. Ugyanis ez az akna-barlang e háromszintes víztároló rendszer egy elhagyott hidrotermális forrás-barlang. A szifon rendezése után újra a középső szakasz hátsó részének a feltárását fogjuk folytatni. Szeretnénk minél hamarabb az eltömődött járat kibontásával az alsószint, a jelenleg is aktív feltörő termális zónába lejutni. Ez a forrás az aktivitásával lássa el a strandot vízzel, mely 24 C. A főlöszleg készletével a Kilián lakótelep ivóvizét segíti. Ebben a barlangban többféle vizsgálatot végzünk el mégpedig páratartalom, levegő és talajhőmérséklet a feltörő időnkénti elpárásodás periódusát ugyancsak az időnként feltörő léghuzat eredetét. Még hosszú ideig tartó vizsgálatok szükségesek a barlang teljes feldolgozásának adataihoz. Minden reményünk meg van rá, hogy a jelenlegi középső tároló rendszer végén levő eltömődött szűkület avagy szifon kibontása megoldja a lehetőségét, hogy a 27 m-rel alacsonyabban levő forrás szintjét a barlangban is elérjük, ahol a harmadik tároló szintet fogjuk találni. Itt rendszerrel még nem beszélhetünk és nincs is a forrás kitörése és a jelenlegi ismert szakasz között úgy a távolságot, mint a mélységet figyelembe véve, hogy rendszer kialakulására lehetőség lett volna. Ennek esetében előreláthatólag is csak medencét jósolhatunk amelyben a feltörés megtörténik jóval magasabb hőfokkal, mint amit a forrás a kiömlése után nyújt. Ez a medence egy keverő medenceként működik, mert ebbe a medencébe csatlakoznak be a Fényeskő-völgyi ny elők egyes és kettős mályák csapadékos időjárás esetén komolyabb mennyiségű hidegvizet szállítanak bele, ugyanakkor a nyugati irányból kelet felé húzódó főbb geológiai törés mentén kialakult patakos barlangrendszer Fehérkő-lápatól hozza a vizét és itt ebbe a medencébe beleszatlakozik ez és az előbbi tényező a két nyelők keverik és hűtik a jelenleginél jóval magasabb hőfokon feltörő termálvizet / a kiömlésnél mért hőfoknál jóval magasabban/. A harmadik és a legalsó tároló-medence feltárásával ennek elméletével egy újabb barlangi termálfürdő válik lehetségessé azon kívül egy igen értékes és érdekes kialakulású idegenforgalmi barlang lesz /főleg hydrogeológiai szempontból/ nagyon tanulmányos téma lesz. Az idegenforgalmi téma elgondolása az lenne, hogy a strand szintjével a hegy lábánál bejáratot nyitnák azon át, megközelíteni a barlangrendszert. Kijárata a hegy déli oldalán a csucsban lenne a jelenlegi bejáraton és vissza egy sétány kiépítésével a fenyves oldalán. Szép gazdag téma hosszú időre ad komoly kutató programot.

3./ Dorongós. Ezt a munkahelyet az őszi program sorába osztottuk be, x ugyanis itt is át kell építeni a bejáratot. Az ácsolatunk teljesen tönkrement. Az 1968-as év programja lett volna, de a múlt évben főlkért helyettesen Balogh Tamás sem ezt, sem az István-lápai aknákat nem dolgozta, el lett hanyagolva és mindkét hely lejárata életveszélyessé vált. Az István-lápai akna átépítése után azonnal hozzáfogunk, hogy mielőbb biztossá tegyük. Itt a szükséges munkák felmérését végeztük eddig.

4./ István-lápa. Ennek a barlangnak a további feltárását a jelenlegi akna átépítése után újra folytatjuk a budapesti Vörös Meteor csoporttal. Ez a csoport eddig is komoly segítséget nyújtott, amelyet meleg szeretettel köszönünk és kérjük, hogy a jövőben is legyenek a segítségünkre és továbbra is csináljuk közösen ezt a nagy feltárást. Az itteni kutató csoportnak többször is tettünk ajánlatot, hogy közösen dolgozzunk a közös cél érdekében, de erre nem hajlandók, csak arra, hogy mi mondjunk le róla & már kishiján teljesen feltárt barlangról, és akkor ők átveszik. Így szívesen belefészkelnének a mi több mint tíz éves nehéz munkánk eredményeibe. Ima példa az 1968-as év és az egyetemi csoport élén Nébl. Vendellel és Balogh Tamással, most az ő múltévi hanyag munkájuk miatt kell teljes akna átépítését végezni, mert életveszélyessé vált. Sa jnos a barlangkutatóval jár a barlangi karbantartás is, /vagy nem tudnak építeni?/. Sajnos ha kedves az életünk és testi épségünk, akkor az első teendő ez, bármilyen mélységben dolgozunk, főleg ha 220-240 m mélyen. Ilyen esetben csak nyugodt lelkiismerettel lehet tovább folytatni a munkát, mert még sok munka van hátra a befejezésig. A biztosság érzete és tudata feltétlen szükséges a leszálló kutató számára, hogy semmi zavaró körülmény ne gátolja a figyelmének koncentrálásában, mert hogyan lehetne 240 m mélységben dolgozni a lejárati veszélyes körülményei között, ha azon kell törni az eszünket, hogy ugyan vissza tudunk-e még menni valaha? Nem szakad-e össze addig az akna bejárata, mely 12 m eltömődést jelentene sok tonna anyaggal, avagy a felszállásnál a meglazult építés nem-e omlik be ránk? Tehát a kutatás legfontosabb tényezője a biztosság érzete.

A barlang jelenlegi helyzete, hosszabb és újabb eredménye.

A barlang eddigi felmért össz hossza 2740 m, a legújabb feltárt keleti terület, amelyet a júliusi hónapban tártunk fel, csatoltunk hozzá, ez a terület még nem lett felmérve kb 180-200 m lesz. A következő jelentésünkben már ezt is jelenteni fogjuk. Ennek a szakasznak a hozzacsatolása, feltérképezése az átépítés után folytatódik, ennek a szakasznak a feltárása szintén a Meteor-isták nevéhez fűződik. Az átépítés után többnapos leszállással folytatjuk a feltárást, főleg a keleti ágba, hogy minél előbb megtaláljuk a kapcsolatot az István-barlanggal. Ugyanakkor a barlang teljes hosszába újabb felmérését végezzük el nyugati irányban is mindezen kívül tervezünk egy nagy & komplex karszt-hidrológiai vizsgálatot elvégezni az őszi csapadék megérkezéseko a barlang első szakaszában levő nagy viznyelőkbe lezuduló vízmennyiséget nagyobb mennyiségű jelzőanyaggal szeretnénk vizsgálni, hogy a több ezer liter percenkénti mennyiség ami átvesz a barlang eddig ismeretlen alsó szakaszain hova szállítja a vizét, és melyik ferrásokat táplálja, hol lát napvilágot, bár vannak nem hiteles vizsgálataink a múltból, amit a korábbi években végeztünk és inkább csak feltételezésként fogadunk el. Ennek a hidrológiai vizsgálatnak az anyagi alapját előbb meg kell teremtenünk, valamely hivatásos szerv segítségét fogjuk kérni erre a célra.

II. félévi jelentés

A Herma n Ottó kutatócsoport a z öket körülvevő támadások ellenére is k tartóa n igyekszik megállni a helyét, és a feladatokat teljesíteni. Az év második felében is odaadással folytatták feladatukat. A Várhegyi barlangba két lezárást végeztek szifon bővítés címmel. A VII. 5-én végzett lezárást eredményesen végrehajtották a tervek szerint 1,5 m iszapot távolítottak el a szifonból, hogy újra lejuthassanak az alsó víztároló-rendszert teljes mértékben telítette az alulról feltörő gőz ill. pára, z amely teljesen lehetetlenné tette a látási viszonyokat - több órán át tartott -, így a feladatunkat nem tudtuk teljesíteni, ami abból áll, hogy át kell törni az eltömődött szifont, mely után függő akna kell következzen, melyen á t leereszkedve a feltörő termális zónába jutunk, amely egy évtizedes álmunk. Ezzel hazánkban újabb idegenforgalmi gyöngyszemet ajándékozunk, amely először kitűnő termál gyógyfürdőt nyújt, másodszoos egy igen szép és érdekes idegenforgalmi barlangot. Diósgyőr-Tapolcán a források szintjén a feljárat és a Várhegy déli gerincében 180-200 m magasban lesz a kijárat. E téma ga zdag és szép lenne, ha kiépítése kevés költséggel járna / a termálvíz a barlangban 35-40 C között ingadozik a külső csapadéktól függően / VII. 15-től az Istvánlápai barlang lejárataánk az átépítése volt a fő program, miután a 68-as évben a Balogh Tamás csoportja semmi karbantartási munkát nem végeztek el, az akna el lett hanyagolva. Az év második felét az akna átépítésével töltöttük el, közben elvállaltuk a Diósgyőri Vár kutjának a kitisztítását, a mely gazdag élmény és tapasztalat volt a számunkra, ezt azért vállaltuk. Miután az Ady Endre Kulturotthon-hoz tartozunk és a vár barátiköreibbe is, így segítettünk és a főbb régészeti jelentőségű anyagot sikerült a kitermelt üledékből feltárni, ezzel a munkálattal 52 órát töltöttünk., délutánonként majd vasárnap és szabadnap alkalmával. Közben a Mexikói barlangot több esetben ellenőrizni kellett, mert a sok maszek barlangos Bejár oda és teljesen tönkretette azt a csodálatos cseppkő muzeumot, közben a továbbjutáson sikerült a 30 m mélységben előrehaladást elérni és így a barlang hossza elérte a 172 métert, de hal van még kb 5000 méter, mely Tapolca-forrás rendszerébe eljutunk? Türelem, idő, ember, pénz, és megfelelő szakember, mert nekem emellett a passzív légkörben amely körülvesz semmi kedvem nincs tovább. Sem anyagi, sem erkölcsi támogatásunk nincs, de van emellett az ellenségeskedés, mások s szeretnék elvenni a két évtizedes munkánk eredményét, és ami a legsúlyosabb nincs egy klubhelyiségünk, ami fűthető, nincs hol kiállíthatnánk és felmutathatnánk a munkánkban eddig elért eredményeit. Az ősz folyamán több időt töltöttünk a várhegyi barlang fényes-kői viznyelőjével, annak kimutatásával, amely a barlang termális zónájába vezet, reményünk van rá, hogy ezen lejutva elérjük a feltörő termális zónát és a nyugati irányból behatoló fehérkőlápai nagybarlang-rendszer hidegvizes rendszerének a járatát és ezzel a feltárással két nagy barlang-rendszert tártunk fel, amely idegenforgalmi, és ivóvíz hasznosítására használhatunk fel. Az év utolsó hónapjában az Istvánlápai barlangban több napos turákkal a nyugati ág /a nagy szifon után a felméréssel foglalkoztunk és így a barlang felmért össz hossza eddig meghaladja a 3000 métert. A 69-es év telén szeretnénk a keleti ágban a továbbjutást kieszközölni, szeretnénk minél hamarabb összekötni a lillafüredi István-barlanggal, mert hiszen ez a tulajdonképpeni barlang, az István-barlang csak a kezdeti / a bejárat szakasza/.

A Dorongósi-barlang bejáratában előkészítettük a szükséges építő faanyagot, és a tél folyamán ezt is átépítjük, de a tavasz folyamán a viznyelő barlangba újabb lejáratot fogunk felbontani, amely sokkal célszerűbb lesz a feltárás szempontjából, majd a tavasz folyamán az Ilonakuti barlangot is szeretnénk több napos turával felbontani, ebbe a munkába a honvédséget, avagy a rendőrséget is szeretnénk beavatni a háborus maradványok miatt.

... segítségét kérek a további munkánkhoz, úgy a társulattól mind pedig
... Ady Kulturháztól, mert ilyen érdektelen passzív légkörben igen nehéz
... dolgozni, ... klubhelyiségünk, sem érdeklődési kör a munkánk iránt/.
... Magunkra hagyatva érezzük magunkat.

Miskolc, 1969. XII. 8.

Gyenge Lajos
.....
Gyenge Lajos
k. v.